

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

Featurejournalistihkka

15 oahppočuoggá

Sámi journalistihka bachelorprográmma

1 Oahpu namma

Sámegillii: Featurejournalistihkka

Norsk: Featurejournalistikk

English: Feature Journalism

2 Oppalaš diedut oahpu birra

- Oahpu: JOU 108
- Viidodat: 15 oahppočuoggá
- Oahpu lágideapmi: Oahppu lágiduvvo oahppobáikkis Sámi allaskuvllas.

3 Oahpu gullevažuohta

Oahppu lea geatnegahtton oassi Sámi journalistihka bacheloroahpus.

4 Sisabeassangáibádusat

Jos leat sajit, de sáhttet olggobeale/ eksterna ohccit ohcat dán ohppui. Ohccit fertejit deavdit Sámi allaskuvlla vuoddoahpuid oppalaš sisaváldingáibádusaid.

Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohangelbbolašvuohta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje realangelbbolašvuohta. Sáme giela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sáme giela 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sáme giela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje odđáiigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sáme gieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sáme giela gáibádusa sáhtta maid deavdit sáme giela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

5 Oahpahasgiella

Oahpahasgiella lea davvisáme giella, muhto skandináva gielat ja engelasgiella sáhttet geavahuvvot. Oahpahas eangalsgillii ii dulkojuvvo. Eará gielaide oahpahas dulkojuvvo dárbbu mielde.

6 Sisdoallu

Studeanta oahppá featurejournalistihka metodaid, giela, stiilla ja vugiid. Eanemus deaddu biddjo featurereportášaide ja portreahtaide. Sisdoalu guovddáš oassi lea stilistihkas sámi árbevirolaš máinnastan- ja muitalanárbevierru. Studeanta vállje ovttá mediašlája masa čiekŋudit juogo TV-, rádio-, filbma- dahje áviisa/interneahttaalmuhemiide. Váldooassi

bargobihtáin čađahuvvo dan mediašlájjas maid studeanta lea válljen, muhto gáibiduvvo ahte buot studeanttat čađahit maid čálalaš featurereportáša dahje portreahta. Studeanta oažžu bagadallama iežas mediašlájjas ja ovddida iežas dáiddu dan suorggis.

7 Oahppanjoksosat

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- ádde mii lea featurešánjer
- máhtta iešgudege mitalanvugiid ja diehtá erohusaid mitalanvugiin
- ádde mo sáhtta sámii árbevirolaš mitalanvugiid geavahit iežas journalisttalaš ovdanbuktimiin
- hálddaša featuremetodaid
- ádde mo kritihkalaččat doaibmá featurejournalistihkka
- ádde movt visualiseret featuremitalusaid ja áddet man dehálaš govva lea filbmasuorggis.

Gálggat:

Studeanta

- máhtta ollašuttit buriid ideaid
- máhtta mitalit mitalusaid govaiguin
- máhtta buvttadit buriid featuremitalusaid
- máhtta analyseret featuremitalusaid, sihke reportášaid ja portreahtaid
- máhtta čilget makkár ehtalaš čuolmmat sáhttet leat featurešánjeris
- máhtta áiccadit ja buriin gielain hervet mitalusaid

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta

- dovddiida featurejournalistihkain
- máhtta válljet mitalanvugiid ja heivehit govaid dahje filbmema mitalussii
- máhtta analyseret mo doaibmá su featuremitalus ja mo dat sáhtta váikkuhit olbmuid dahje servodahkii
- háhká alces sátneráju ja čájeha mo gielain herve mitalusaid

8 Oahpahan- ja oahppanvuogit

Dán fáttás lea oahpahuš klássalanjas. Lágiidat maiddá semináraid. Dán oahpuš leat fágalogallamat ja digaštallamat. Studeanttain leat bargobajit (workshop) ja joavkobarggut. Čađahat oktagaslaš bargobihtáid ja leat sihke bagadallamat ja ságastallamat (dialogat).

Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat buotlágan oahpahušvugiide ja lohket lohkanmeari. Oahpuš leat dárbu ahte studeanttat ieža háhket dieđuid iešgudetge fáttáin. Studeantabarggut galget dábálaččat ovdanbuktot plenumis, gos buohkat leat fárus árvvoštallame barggu. Fállat bagadallama, árvvoštallama ja čuovvolemiid.

9 Gáibádusat beassat eksámenii

Studeanttat geatnegahttojuvvojit čadahit studeantabargguid maid fágajodiheaddji almmuha logaldallamiid olis. Studeanttat čohkkejit geatnegahtton bargobihtáid bargomáhppii. Dohkkehuvvon bargomáhppa lea eaktun beassat eksámenii.

Bargogáibádusaide gullet leat aktiivvalaččat mielde logaldallamiin ja buvttadit jeavddalačča geatnegahtton bargguid. Oahpahussii, semináraide ja kurssaide lea geatnegahtton searvat. Kurssa dohkkeheami gáibádussan lea unnimusat 80 proseantta oassálastin ja buot bargobihtát galget leat máhcahuvvon ja 80 proseantta dohkkehuvvon. Fágaoahpaheaddji dohkkeha gáibádusaid beassat eksámenii.

10 Eksámen

Eksámen lea guovtti oasis. Vuosttaš oasis lea 5-beaivásaš ruovttueksámen mas ráhkadit portreahta.

Nubbi oasis lea 5-beaivásaš ruovttueksámen mas ráhkadit featurečállosa dahje logi minuhta filmma ja studeanta ferte maid čállit sierra metodaraportta.

Árvosánit biddjojot oktii. Vuosttaš oasis lea 40% deaddu ja nuppi oasis lea 60% deaddu loahpalaš árvosánis.

Árvosánit addojit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolemus ceavzinárvosátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan- ja eksámennjuolggadusaide.

11 Leago privatisttain vejolaš váldit dán oahpu?

Ii leat.

12 Kvalitehtasihkkarastin

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii, ja makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

13 Lohkanmearri

Bech-Karlsen, J (1998): *Feature-reportasjen*. Universitetsforlaget, Oslo. 134 s.

Bech-Karlsen, J (2000): *Reportasjen*. Universitetsforlaget, Oslo. s. 51- 267 (217 siiddu)

- Bech-Karlsen, J (2007): *Åpen eller skjult. Råd og uråd i fortellende journalistikk* Universitetsforlaget, Oslo. s. 225- 241
- Lamark. H (2012): *Portrett-intervju som metode og sjanger*, IJ-forlaget, Kristiansand. 122 s.
- Steensen, S. (2016): *Stedets sjanger*, IJ-forlaget, Kristiansand, kap 1- 14 (203 siiddu)
- Steensen, S. (2011) Making online features: How the Discursive Practice of an Online Newsroom Affects Genre Development, i Domingo.
- Banaszynski. Jacqui: Profiles Kramer ja Call girjii. Telling True Stories, USA: Plume/Penguin sii 66- 69 (4 siiddu)
- Hvid M. (2013): *Fascinerende fortælling*. Den journalistiske feature, Å jour, Århus
- Kramer, M. *Føles dine fødder også våde?* Introduktion til fortællende journalistikk, Virkelighedens fortællere- ny amerikansk journalistikk s. 11-20 (10 siiddu)
- Vuolab, K (1995) *cafe boddu: Riggodagaid botnehis gáldu- máidnasiid mearihis mearkkašupmi*, Kárášjohka: Davvi Girji os
- Vuolab, K (2004) *Mánggaid buolvvaid máinnasteaddji*, Gába bláddi
- Samuelsen, Elen Maja Andersen Saua (1964-66) *Muitot mu ællimis- Sámi ællin*, Doaimmaheaddjit Nesheim, Asbjørn ja Eidheim, Harald. Sámi Servi Jakkigir`j, Oslo: Universitetsforlaget
- Schanke, Tor Emil (2016) *Vold=Finnmark*. Masterbargu, Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Johansen, Siri Broch (2017) *Elsa Laula Renberg, Sápmelaččaid ovdamanni*, Kárášjohka: Čálliidlagáduš
- Weisser, A. (2013): *Bare et bilde?* Fotojournalistikk for skrivende journalister, IJ-forlaget
- Wolfe, T. og Johnson E.W. (1990): *The New Journalism*, Pan Books, intro
- Carey, J. (red.) (1987): *The Faber Book of Reportage*, Faber and Faber, London, intro
- Geelmuyden, N. Chr. (1999) *Flinkhetens forbannelse – et bidrag til forståelsen av portrettintervjuets fall*, Prosa 02/99

Pensumlistu sáhtta rievdat jos bohtet ođđa áigevuovdilis girjjit